

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče št. 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 3 din. na mesec. — Posamezna številka stane 75 pa. po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

Tovariši ljubljanski volilci!

Boj za ljubljansko občino je končan. Narodno-socialistična stranka se je po treznem prevdanku in z Vašim odobrenjem strnila z dr. Ravniharjevo skupino v skupen blok „Jugoslovanske zajednice“. Že pri prvem nastopu smo dosegli odločiten uspeh. Današnji nemoralni režim je bil pri teh volitvah pravično obsojen. Kljub pretnjam, kljub nečuvnemu pritisku s strani demokratske stranke ste stali vsi, ljubljanski tovariši, enotno za Narodno-socialistično stranko in „Jugoslovansko zajednico“. Hvala Vam vsem, delavcem, obrtnikom, javnim in privatnim nameščencem za Vaš disciplinirani in možati nastop! Stranka je izšla iz tega boja okrepljena in se bo še bolj odločno zavzela za ozdravljenje današnjih obupnih razmer ter za odpravo bede in siromaštva med našim ljudstvom.

Tovariši! Delajmo neustrašeno dalje, da pripomoremo k zmagi pravici in poštenju ter ustvarimo srečnejšo bodočnost jugoslovanskemu delovnemu ljudstvu!

V LJUBLJANI, dne 4. decembra 1922.

Načelstvo Narodno-socialistične stranke.

Ivan Deržič l. r. Ivan Tavčar l. r.

Občinske volitve v Ljubljani.

Kroglice so torej padle. Kar je Ljubljana, cela Slovenija in lahko tudi rečemo cela država radovedno pričakovala, je danes znano. Tretja prestolnica naše države je govorila jasno in glasno. Ne moremo trditi, da je Ljubljana svoje besede, ki jih je izgovorila v končnem izidu volitev, trezno preudarila. Ne, tega ni storila. Glas je bil preveč prepopen z gnjevom in gnjusom proti sedanjemu režimu in radi tega je izbruhnil hitro in nepreudarjeno.

Kak gnjev in jeza vladata v Ljubljani nasproti sedanjemu režimu, je vidno na prvi mah, če pogledamo volilne številke.

Od 8974 oddanih glasov, jih je bilo 7152 proti režimu, torej proti demokratski stranki. To je 80% proti režimu in 20% za režim oz. demokrate. Ta izid ljubljanskih občinskih volitev je strahovit poraz demokratske stranke. Naša trditev, da bodo ljubljanske občinske volitve spravile demokratsko stranko s sveta, se je uresničila. Demokratska stranka je uničena. Nočemo dalje raziskovati, s kakimi sredstvi in denarnimi žrtvami je demokratska stranka dobila še 1822 glasov. O mrliču se naj ne govori več dosti.

Ako je bil izid ljubljanskih občinskih volitev nad vse razveseljiv v tem, da se je porazil režim, odnosno, da se je popolnoma uničila demokratska stranka, pa čisto gotovo ni razveseljiv končni izid volitev. Volitve so jasno pokazale, da je Ljubljana sicer nezadovoljna, da pa ne zna trezno misliti. Sicer pa morebiti delamo s tem velikemu številu ljubljanskih volilcev krivico; resnici se bomo mogoče približali, ako rečemo, da je brezmišelnost ravnanje ljubljanskih protirežimskih volilcev zakrivil v prvi vrsti brezmišelnost režim. Režim je brezmišelnost tlačil in zatiral vse, torej tudi nič čudnega, če so zatiranci, ne da bi mislili tudi na bodočnost, enostavno imeli v mislih samo to, da pogazijo one, ki jih tlačijo.

Da dobimo pravo sliko o izidu ljubljanskih občinskih volitev, jih ne smemo primerjati z zadnjimi občinskimi, temveč z zadnjimi državnozbornimi volitvami z dne 28. novembra 1920. Da je to pravilno, nam priča število oddanih glasov. 28. novembra 1920 je volilo v Ljubljani 8804 volilcev, 3. decembra 1922 pa 8974, torej skoraj enako število, le 170 volilcev je bilo topot več, medtem ko je volilo pri zadnjih občinskih volitvah 26. aprila 1921 le 7688 vo-

lilcev. Iz tega se jasno vidi, da smemo primerjati le volitve, pri katerih je bilo oddano enako število glasov; to pa so ravno volitve, ki so se vršile 28. novembra 1920 in 3. decembra 1922.

Iz tega primerjanja se jasno pokaže, da je pridobila na glasovih le NSS, vse druge stranke so nazadovale.

Volitve 28. novembra 1920

Klerikalci	1762
Socijalni demokrati	1158
Komunisti	1499

Skupaj 4419

Volitve 3. decembra 1922

Klerikalci, komunisti in Peričeva skupina skupaj	3952
Berhotovi socialisti	283

Skupaj 4235

»Zveza delovnega ljudstva« (klerikalci, komunisti in socijalni demokrati) obeli struji, so torej nazadovale od 28. novembra 1920, ko so imele največ glasov, do 3. decembra 1922 za 184 glasov.

Demokrati so imeli 28. novembra 1920, ko je bil nosilec liste dr. Tavčar, največ glasov, namreč 3196. Vzemimo za demokrate najugodnejši slučaj in rečimo, da je bilo pri volitvah 3. decembra 1922 tudi toliko demokratskih glasov, ki so se pa ločili v dve skupini, v »Zajednico« in demokratsko stranko, potem se pokaže sledeči rezultat:

Volitve 28. novembra 1920

Demokrati	3196
---------------------	------

Volitve 3. decembra 1922

Bivši demokrati, sedaj »Zajedničarji«	1374
Demokrati	1822

Skupaj 3196

Narodni socialisti so dobili pri volitvah dne 28. novembra 1920 1189

»Jugoslovanska zajednica«, s katero so volili narodni socialisti 3. decembra 1922, je dobila 2917 glasov. Če odštejemo od teh glasov 1374 glasov, ki pripadajo po jako ugodnem zgoraj navedenem računu bivšim demokratom, je dobila NSS pri volitvah 3. decembra 1922 1543

torej . . . . . 354 glasov več kot 1920.

Medtem ko so torej druge stranke od 28. novembra 1920 izgubile glasove, ali ako jim tudi prepustimo višek glasov, kakor so ga imele 28. novembra 1920, je napredovala NSS v tem času za 354 glasov. Zanimivo je, da je iz statistike čisto natančno razvidno, odkod je dobila NSS svoj prirastek.

3. dec. 1922 je volilo 8974 volilcev.
28. nov. 1920 je volilo 8804 volilcev.

3. dec. 1922 je volilo torej 170 volilcev več.

Komunisti, klerikalci in soc. demokrati obeh struj so dobili 28. nov. 1920 4419 glasov, 3. dec. 1922 pa 4235 glasov, torej . . . 184 glasov manj.

Skupaj . . . 354 glasov.

Število glasov NSS se je torej povečalo za glasove onih volilcev, ki so dobili šele pri teh volitvah volilno pravico in za glasove, ki so odpadli, bodisi od klerikalcev, komunistov ali socializistov.

Iz navedenih števil se jasno vidi, da je NSS z izidom ljubljanskih občinskih volitev lahko prav zadovoljna. Edino le ona se more ponašati s prirastkom glasov, medtem ko so druge stranke nazadovale. Le nesrečni volilni red je kriv, da se ne vidi jasno naš uspeh. Če bi bil volilni red drugačen, da bi bila mogla nastopiti NSS samostojno, bi bila danes po številu že druga stranka v Ljubljani in bi imela že čisto gotovo več glasov, kakor so jih imeli klerikalci pri zadnjih občinskih volitvah. V zgoraj navedenih primerih smo vzeli za našo stranko najugodnejše številke in kljub temu je dokaz jasen, da smo dobili najmanj 1543 glasov, medtem ko so jih imeli klerikalci pri zadnjih občinskih volitvah 28. aprila 1921 le 1554.

Upamo, da se bo volilo pri prihodnjih občinskih volitvah že na podlagi novega demokratičnega volilnega reda. Ni dvoma, da bo imela NSS tedaj največ glasov.

Kdo je kriv?

V Ljubljani so pri občinskih volitvah zmagali klerikalci, združeni s komunisti in socijalnimi demokrati. Zmaga je tolika, da so pri razdelitvi polovice mandatorov po proporcii ti katoliški pristaši jugoslovanske sovjetske republike dobili 11 odbornikov, novi Žerjavovi volilni red pa je tem boljševekom vrgel v naročje še 24 odbornikov, kot darilo, ker je ta klerikalno-komunistična zveza dobila po krivdi naših ljubljanskih jutrovske mladine največ, to je relativno večino glasov.

Jutrovci zavračajo krivdo, da so se volitve v Ljubljani tako končale, na narodne socialiste in demokratske disidente da jih imenujemo po jutrovsko — ki so se združili v en blok »Jugoslovanske zajednice« na podlagi »Zagrebskega kongresa«.

Vprašamo torej našo javnost, kdo je kriv, da so dobili belo Ljubljano v roke katoliški sovjeti? Da bo pa javnost lahko podala svojo sodbo, ji obrazložimo vse okolnosti.

Zagrebski kongres je bil za »Jugoslovansko zajednico« podlaga. Ta podlaga pa je brezpogojno vsebovala zahtevo o nedeljivosti Slovenije, njeno avtonomijo, odpravo izjemnih zakonov in revizijo gotovih paragrafov Vidovdanske ustave. Ta podlaga zahteva odpravo centralizma in sedanjega režima, ki je delo demokratov, delo, za katero so odgovorni predvsem dr. Žerjav in njegovi zaslepljeni mladinski kolegi.

Samo ob sebi umevno je, da demokratom niti na misel ni prišlo, da bi pljunili sami na svoje delo. Ni jim bilo na tem, da poravnajo naš državljanski spor. Oni so ostali brezobzirni in trmasti kot vedno. Mladini so sklenili vstrajati, če prav pri tem vrag vzame vse — tudi Ljubljano.

Svarili smo jih javno, opozarjali jih v svojih listih na nevarnost, ki preti Ljubljani, povedali to tudi njihovim odposlancem, ki so nas prišli snubit za svojo centralistično »ohcet«. Povedali smo jim jasno, da smo pripravljani na žrtve, a

žrtvovali naj bi tudi oni svoje trmaste voditelje in revidirali svoje protidržavne sklepe.

Da, to so gospodje »Jutrovci« zvedeli od nas — a tega ne uvaževali. Pričeli so ostudno borbo, nesramno agitacijo z milijoni in milijoni, misleč da morajo prodreti. Kar ne gre s terorjem in nasilstvom, to naj napravijo milijoni — podkupovanje. Rekli so si: Ljubljana se nam mora ukloniti, zmaga mora biti naša. Da, bili so pijani zmage do zadnjega.

In še nekaj! Njihov sklep je bil, kakor se je sedaj doznalo, rajše pomagati klerikalnim komunistom, kakor »Jugoslovanski zajednici«, ker se jim narodni socialisti in Ravniharjevci ne uklonijo. In to se je zgodilo. One napredne volilce, ki niso hoteli glasovati za mladinsko listo, so privedli do tega, da so oddali svoje glasove klerikalcem, namesto dobromisleči »Jugoslovanski zajednici«. — To je fakt, ki se ne da utajiti, o katerem pa bomo še govorili.

In sedaj naj naša javnost odgovori na vprašanje: Kdo je kriv?!

Odgovor je enodušen, obsodba neizprosna! Vi, mladinska jutrovska klika, ki se je na vsak način hotela vzdržati na površju, da bi še nadalje vihrela bič nad našim ubogim ljudstvom! Vi in samo vi!

Vedeli ste, da se Vam gre za življenje in smrt. Dokazi so tu! Takoj, ko je Pašič dobil telefonično obvestilo o popolnem porazu dr. Žerjava v Ljubljani, ko je izvedel, da je proti njemu oddalo nad 7000 ljudi od 9000 volilcev svoje glasove — je podal ostavko celokupne vlade. — Vlada je padla! Prihaja nova vlada, ki bo imela samo eno nalogo, izvesti nove volitve v državni zbor.

S tem pa je demokratsko jutrovska klika poražena za vedno! Ubita je, ker ne bo dobila niti enega poslanca več!

In v Ljubljani imamo klerikalno-komunističnega župana in ravno tako večino v občinskem svetu po krivdi jutrovcev!

Prepričani smo, da je ljubljansko napredno javnost to spametovalo in da jim je ta nesreča dokazala, kako bi bili morali postopati in kako bodo morali postopati v bodoče.

Narodno socialistična stranka bo hodila po začrtani poti in prav gotovo je, da bo pri prihodnjih volitvah ona zmaga.

Še huje pride.

Dosedaj bela Ljubljana je postala kar čez noč črna — — —

Dolgo vrsto let so skušali klerikalni reakcionarci z vsemi mogočimi sredstvi potisniti naprednjake v ozadje, da bi zavladal tudi na ljubljanskem magistratu ultramontanizem, ki drži v svojih krempljih večino podeželnih občin. Ni se jim posrečilo niti pod samodržcem dr. Šušteršičem! Odgovornost za to sramoto, ki jo je morala doživeti napredna Ljubljana dne 3. decembra 1922, je ostala prilhanjena naprednjaku vseh naprednjakov, ministru za socialno politiko, dr. Gregorju Žerjavu.

Dr. Gregor Žerjav je iz brezmejnega samoljublja in naklonjenosti do nekaterih svojih zvestih trabantov, ki služijo v poveljevanje njegove lastne osebe, izbral svojo moč kot minister in zastopnik slov. demokratske stranke ter pridobil v narodni skupščini večino (kdo ve, kako ji je pred očel naše razmere) za nesrečni občinski volilni red, po katerem zasedejo klerikalci ljubljanski županski stolec.

S svojim volilnim redom za večja mesta, s katerim je hotel dr. Žerjav zadostiti svojemu samoljubju ter pohlepu po vladanju, v čemer naj bi ga podpirala mladinska klika, pa ni zaigral samo Ljubljane napram črno-rdečim klerikalcem, temveč hoče povzročiti še mnogo večje zlo: izročiti hoče Ptuj,

Maribor in Celje v roke Nemcem in Nemčurjem. Da se bo to zgodilo popolnoma sigurno, se je izkazalo že pri ljubljanskih volitvah. Za Nemčurje bodo šli v boj vsi slovenski klerikalci, da se tako oddolže za pomoč, ki so jim jo naklonili v Ljubljani Nemci in Nemčurji, in pa narodno nezavedni proletarijat, čegar voditelji so že od nekdaj plačani oprode nemškega velekapitala. Pozabiti tudi ne smemo, da so po Stajerskem (kljub tej označbi smo za nedeljivo Slovenijo!) vsa večja podjetja in posestva v nemških rokah in da bodo ti gospodarji storili in žrtvovali vse, da se polaste glavnih občin. Zato je tudi takoj zrasel Nemčurjem greben, kakor hitro je bil razglašen novi občinski volilni red, ki je delo najbolj državotvornega ministra dr. Gregorja Žerjave v prid najbolj državorazdornemu elementu v državi, k. k. Nemcem.

Vsakomur je znano, da obsoja velika večina pristašev demokratske stranke — tudi teh, ki so jo v nedeljo volili — sedanji režim, katerega skuša dr. Žerjav z vso silo podpreti. Značajnejši možje, ki so uvideli, da so tem neznosnim razmeram krive nekatere osebe — v prvi vrsti dr. Žerjav — katere časti in moli nekaj zasleplencev kot malike, so še pred volilno kampanjo opozorili stranko, da mora biti že enkrat tega nesrečnega malikovanja konec, da je treba odstraniti Žerjave in Ribnikarje, sicer jim ni več mesta v stranki, ki vidi samo koristi posameznikov, obči blagor ji je pa deveta briga. Ker so našli gluha ušesa, so izvajali konsekvence, kar so tudi morali, če so hoteli ostati zvesti programu »Zagrebskega kongresa«, ki ga mora odobravati vsaka pošena oseba. — Za ta čin značajnosti jim predbaciva mladinska »državotvorna« klika uskoštvo! S kako pravico, pokaže jasno sledeča prilika: Pošten človek zaide med malopridneže. Nekaj časa živi žnjimi, ko jih pa dodobra spozna, jih zapusti, ker ne prenese njegova vest tega, kar počno njegovi sodrugi. Vpraša se: »Je li prav, da jim pokaže hrbet? In pa, se more temu pošteniaku očitati uskoštvo? Kdo je sedaj lopov?« Odgovori si vsak sam!

Ljubljano so žrtvovali mladini svojemu maliku, dr. Žerjav, pa če je še tako naiven, bi bil moral videti, kar je moralo priti, ter postopati kot mož, ne pa kot vase zaverovana histerična babnica!

Gospod minister, dr. Gregor Žerjav! Zapravili ste nam belo Ljubljano. Ako nočete, da bi Vas proklinjali vsi bodoči slovenski rodovi, zastavite vse svoje sile, da spravite s sveta svoj nesrečni volilni red, ki izroča Celje, Maribor in Ptuj našim zakletim sovražnikom — Nemcem!

Ne odlašajte! — Potem pa se pojdite spočit na svoje lavorjeve vejice... drugo bomo opravili sami!

K. Žnuderl, Maribor.

Moje pojasnilo.

(Nadaljevanje.)

V človeški družbi obstojata le dva glavna gospodarska principa: kapitalistični in socialistični. Vsi ostali so le

postranske oblike ali takozvane aplikacije glavnega principa prilagodene k težnjam te ali one skupine.

Vsi srednji sloji se love zdaj za en zdaj za drug princip. Oklepajo se kapitalističnega tako dolgo, da se naveličajo gledati, kako jih izrabljajo močnejši. Nato se pridružijo socialističnemu in delajo gotovi čas s strastno vehemenco proti velekapitalizmu. Toda sčasoma, ko jih zapusti divja jeza in strast do maščevanja, pojenja tudi njihova agilnost in ko začutijo šibkost proletarijata, se jih polasti melanholija, ki okuži celo okolico. Popolnoma upravičeno lahko trdimo, da so ravno srednji sloji krivi, da danes vlada buržuazija, ter s svojim režimom vstvarja vedno večje zanimanje za revolucijo. (Program komunistov in mednarodnih socializmov.) Karl Marks uči, da je krvava revolucija edino pravo sredstvo za doseg novega socialnega življenja celokupne človeške družbe. Zato se postavlja na stališče internacionale (mednarodnega socializma). Njegova sociološka teorija kaže, da je delavec delavcu brat (sodrug), neglede na narodnost; zato se ima ves svetovni proletarijat, ne glede na narodne in sedanje državne meje na celi zemeljski obali vreči v krvavi revoluciji na buržuje, ki danes vladajo nad celim svetom. Kdo in kako bi naj vodil to veliko revolucijo, še do danes ni povedal noben zastopnik Marksovega soc. programa, ki je do danes ostal le kot njegova sociološka utopija (nekaj, česar ni). Velik je Marks v socialnem vprašanju in tozadevnih naukih teoretičnega značaja in vendar šibek v praksi. Kajti logično je, da je za današnji moderni čas popolnoma napačno naziranje umirati za socialne ideale. Ravno nasprotno, živeti je treba zanje! Za uveljavljenje socialne pravičnosti na mestu današnjega nenasičnega velekapitalizma je treba delati z najmodernejšimi sredstvi sedanjega časa, kajti vsi buržuji sveta niso vredni ene kapljice krvi, ki naj bi jo prelija po Marksu socialna revolucija. »To je geslo narodnega socializma.«

Prepričan sem, da bodo mnogi Marksisti in komunisti temu nasprotnega naziranja, češ, da sedanji delavčev položaj zahteva takojšnji preobrat krivičnega režima, katerega zamore zrušiti le nasilje (ali krvava revolucija). Toda za svojo osebo sem popolnoma prepričan, da goje take misli le oni, ki pričakujejo, da jim pade v roke kako posebno važno in častno oblastno mesto novega sveta, in pa oni, kateri se mislijo skrivati za hrbti drugih manj naobraženih sodrugov. Z mirno vestjo lahko trdim, da ga ni socialnega demokrata na svetu, ki bi bil voljan dati svoje življenje (kot mučenik) za to, da bi se potem drugim sodrugom bolje godilo. Zato je naravna neumnost proklamirati revolucijo mednarodnega socializma. Morda si lahko kaj takega domišljajo Nemci, da jim pojdejo drugi narodi po kostanj v žrjavico, toda tako naziranje je protisocialno. In če pomislimo, kako močno je zavarovana buržuazija z bajoneti in najmodernejšimi morilnimi sredstvi današnjega časa, tedaj moramo jasno uvideti, da bi takoj v kali zatrla vsako tako gibanje.

sem ugotovil, da me i ona nepremično motri s svojimi modrimi očmi. Ta moment sem smatral za ugoden, da najdem kako pretevo za razgovor. Hipoma mi vzplamti misel, ki sicer ni bila posebno duhovita, ki je pa kasneje rešila mojo čast. Iz etuija vzamem namreč dolgo italijansko smodko, se kavalirsko poklonim svoji oboževanki in izpregovorim: »Dovolite mi, gospodična, da si prižgem smodko?« Nemo mi prikima ter me nadalje gleda.

Prižgem si smodko in hočem ravno napraviti opazko o vremenu, ko me prehiti s tem, da pravi: »Ali me ljubite?« Prvi trenutek sem si mislil, da je prišla ob pamet. Gledal sem jo debelo in sam sebi nisem mogel verjeti, sem jo li prav razumel. Šele potem, ko mi je drugič stavila isto vprašanje, sem se zavedel. Sicer sem že mnogo čul o razbrzdanem obnašanju Američank, toda to, kar sem čul ravnokar ponovno, je bilo pač nekaj nečuvvenega. Takoj sem hotel odložiti svojo smodko, poklekniti pred oboževano bitje in se sklicevati na vse svetnike kot priče o resničnosti moje ljubezni, pa me je že zopet prehitela, rekoč: »Predno mi

Kot edino merodajno sredstvo, da se uduši nadvlada posedujočih nad razredom neposedujočih, more veljati le revolucionarna evolucija. To je eno glavnih načel narodnega socializma, katerega imenujejo nestrpni Marksovi koristolovci »šovinizem«. Toda ta napačna sodba izhaja iz nepoznavanja našega programa. Kajti nacionalni socializem nikakor ne stremi za tem, da preganja svojega delavskega tovariša druge narodnosti in je njegov princip istotako zasnovan v svetovnem naziranju, vendar pa daje kot praktično navodilo, da posamezni narodi izvedejo ta pokret sami zase, ne da bi se vmešavali tuji narodi. Temu nasproti so dolžni posamezniki raznih narodnosti, ki bivajo med drugim narodom, pokoriti se in sodelovati s številčno močnejšimi sodrugi, ne pa da bi bili predrzni ter izzivali svoje številnejše drugonarodne tovariše, kakor je to navada mnogih internacionalcov, ki se ponašajo z germanizmom, meneč, da delajo s tem čast Karlu Marksu. Kdo je torej izmed nas šovinist, bo znal razsoditi vsak pošten socialist.

(Dalje prihodnjic.)

Politične vesti.

Politični položaj.

Vlada je odstopila. Odstop Pašić-Pribičevićeve vlade je prišel pričakovano, pa tudi lahko rečemo nepričakovano. Računalo se je s padcem vlade v zvezi s politiko Hrvatskega bloka. Padec vlade je pričakovalo vse s trenutkom, ko se Hrvatski blok resno odloči, da pride v Beograd. Po zadnjih dogodkih je bilo pričakovati, da je prihod Hrvatov v Beograd siguren, vendar pa se do danes, ko pišemo te vrste, Hrvatski blok še ni napotil v Beograd. Kljub temu pa je že vlada odstopila. Radi tega je prišel padec vlade nepričakovano.

V notranji politiki se odigravajo te dni veliki dogodki. Boj med režimom in opozicijo, ki se naslanja na Hrvatski blok je stopil v aktualni štadij. Ni dvoma, da so razmere dozorele tako daleč, da je prihod Hrvatskega bloka v Beograd le še vprašanje najbližjega časa. Ni pa tudi nobenega dvoma, da je današnji režim Pašića, Pribičevića in Žerjave vse poskusil, da odvrne Hrvate od Beograda. Toda bogve kakega uspeha pri tem delu ni mogel imeti, ker je bil prisiljen pograbiti za zadnje sredstvo, ki ga je imel na razpolago in to sredstvo je bilo — odstop vlade. Pašić, Pribičević in Žerjav so hoteli preprečiti in prehiteti politiko Protića, Davidovića, Hrvatskega bloka ter ostale opozicije.

Pašić, Pribičević in Žerjav računajo tako. Kakorhitro pride Hrvatski blok v Beograd je padec sedanjega režima neizogiben. S Hrvatskim blokom pa postane opozicija tako močna, da lahko sestavi vlado. S tem bi bil režim vržen. Nova vlada, ki bi jo tvorila sedanja opozicija, bi bila po želji Hrvatskega bloka — in ta želja bi se morala brezdvomno upoštevati — le nekaka prehodna vlada, katere glavna naloga bi bila, da bi izvedla nove volitve. Ljubljanske občinske volitve so dokazale, kako bi izpadle nove volitve za demo-

krate. Lahko si namreč predstavljamo, kako bodo tepeni demokrati šele takrat, ko niti vlade ne bodo več imeli v rokah. V Ljubljani so bili tepeni, kljub temu, da je pritiskal na volice z vso močjo njihov minister.

Režim je torej ne samo v veliki nevarnosti, da izgubi vlado, on je še v večji nevarnosti, da izvede nova vlada nove volitve in da porazi režim ne samo v Beogradu, temveč v celi državi. Temu porazu se je hotel režim izogniti. Se predno je prišel Hrvatski blok v Beograd, torej še predno je mogla biti opozicija pripravljena, da prevzame vlado, ker se Hrvatskega bloka ni v Beogradu, je podala vlada ostavko. Režim je vrzel zadnjo karto. Kakor stoji razmere danes, ko Hrvatski blok še ni zavzel gotovega stališča, bi se utegnilo pripetiti, da Protić ali Davidović, katerim bo poverjena sestava nove vlade, ne bi mogla prevzeti tega mandata, ker manjkajo glasovi Hrvatov. In če bi se Hrvatski blok, kar je pri zmešani Radićevi politiki vsekakor mogoče, hitro ne odločil priti v Beograd, potem sta Davidović in Protić izigrana in bi novo vlado sestavili zopet Pašić, Pribičević in Žerjav. Vidi se, kako frivolno igra današnji režim, samo da ostane na vladi.

Ti dnevi so za naš notranji politični položaj silno važni. Ako bo storil Hrvatski blok svojo dolžnost, potem je sedanjega režima konec, nastopile bodo popolnoma druge razmere in upamo, da se bodo začele naše jako bolne politične razmere polagoma ozdravljati. Če pa Hrvati tudi sedaj odrečejo in to ravno sedaj v najvažnejšem trenutku, potem se smemo zanašati edino na nove volitve.

Izid ljubljanskih občinskih volitev.

Pri občinskih volitvah, dne 3. decembra 1922 je zmagala takozvana »Zveza delovnega ljudstva«, združenih klerikalcev, komunistov in soc. demokratov Peričeve struje. Zmagala ni s številom glasov, temveč le na podlagi neumnega volinega reda, da dobi tista lista, ki doseže največ glasov, kar brez vsega 24 mandatov. »Zveza delovnega ljudstva« je dobila 3952 glasov, druge stranke pa 5022 glasov. Po skrajno nespametnem volilnem redu dobi »Zveza delovnega ljudstva« s 3952 glasovi 35 mandatov ostale stranke s 5022 glasovi pa samo 14. O volitvah iz vidika NSS govorimo na drugem mestu. Mi smo z izidom volitev, ne le kar se tiče uspeha naše stranke, prav zadovoljni. »Zveza delovnega ljudstva« je razglasila pred volitvami prav lep program ona je dobila sedaj vso moč, da ta program lahko izpolni v prid delovnega ljudstva. Pri delu za ljudstvo bodo naši zastopniki v občinskem svetu »Zvezo delovnega ljudstva« prav gotovo krepko podpirali. Nam je samo za to, da se za delovno ljudstvo res nekaj stori.

Kako bi bile izpadle letošnje občinske volitve v Ljubljani, če bi bil v veljavi volilni red, ki smo ga imeli l. 1921?

V tem slučaju bi se po številu oddanih glasov razdelili mandati v sledečem razmerju:

Jugoslovenska zajednica . . . 16
Zveza delovn. ljudstva . . . 22

Ljubavni doživljaj gospoda Origenja.

(Nadaljevanje.)

Ob pol štirih popoldne sem šel slučajno mimo postaje našega kopaljšča. Na prvi pogled zapazim, da gre krasotica Burnham ravno skozi vhodna vrata na peron. Vlak je imel takoj oditi proti New Yorku. Trenutek pomislim in že sem bil v čakalnici, da si kupim vozni listek ter z vso naglico hitim k vlaku. Šel sem vzdolž vlaka, ki je bil sestavljen iz samih starih vozov brez hodnika med kupeji. Sprevodnik je že zapiral vrata kupejev, ko zapazim gospodično Burnham. Sedela je sama v kupeju. Predno je še sprevodnik zaprl vrata, sem bil že v dotičnem oddelku. Takoj nato se je pričel vlak pomikati.

Poteklo je nekaj minut, predno sem se ojunačil vpreti svoj pogled v gospodično Burnham. Vedel sem, da traja vožnja do New Yorka 40 minut in da do tje ni nobene vmesne postaje. Konečno sem vendarle pogumno uprl svoje oči v oboževano bitje. Zavedajoč se svojega notranjega razburjenja

priznate svojo ljubezen, vas moram še nekaj vprašati: Koliko imate denarja? Čula sem, da ste grofovskega rodu, tudi sem opazila, da se zanimate za me, vsekakor moram prej vedeti, kako premoženje imate.

Bog in vsi svetniki! To kar sem ravno čul, je presehalo vendarle vse rekorde, o katerih sem dosedaj čul iz ženskega sveta. Koliko denarja naj bi imel. Majka božja, z mojo gotovino se pač ni dalo kaj posebnega napraviti, zaupno povedano, razpolagal sem komaj s 100 dolarji, ker z denarjem nisem bil nikdar preveč oblagodarjen. Toda moja ljubezen je bila tedaj, kakor je še sedaj, kot žareča lava, ki ne pozna nikakih zaprek. Končno sem mogel s svojim otrplim jezikom povzeti besedo: »Oprostite, gospica, če me je vaša ameriška prostodušnost nekoliko osupnila... Vaša domneva, da vas občudujem in obožujem, je povsem pravilna; navdahnili ste me s čustvom, čistim in tako vročim, da g nisem mogel prikrihati; z eno besedo: moje oči so vam odkrile mojo notranjost... Toda povprašujete me po premoženjskih razmerah. Kaj vam hočem

na to odgovoriti? Sem sicer plemič, toda nepremožen plemič, ki se potika po svetu, ki poseduje več dobrih lastnosti in odkritosrčnih čustev kot zlata in...

»Ha, ha!« Ta smeh je bil rezek odgovor, ki so ga čula moja ušesa. »Plemič za en dan z običajno popotniško gotovino v denarnici. V vaše dobro se nadejam, da morete pogrešiti vsaj pet tisoč dolarjev.« Pet tisoč dolarjev! To me je tako osupnilo, da mi je zastala beseda v grlu. Začuden jo pogledam. »Pet tisoč dolarjev moram še danes pred večerom imeti, in vi mi jih morate preskrbeti, ako nočete priti v zapor!« Ali se ji je zmešalo? Ali jo je obsedel sam vrag?« Menda se ne zavedate položaja, v katerem se nahajate. V kupeju sva sama. Ko prispe vlak v približno 20. minutah v New York, vas obdolžim, da ste se napram meni nedostojno obnašali. Tu v Ameriki se v takih zadevah napram damam brez varstva ne vrše dolgotrajna poizvedovanja. Za pet tisoč dolarjev odstopim od take obdolžitve. Najmanj pet let zapora dobite, ako ste tako nepremišljeni, da odbijete mojo zahtevo.«

(Konec prih.)

Bernotovi socialisti	1
Demokrati	10

Skupaj 49

Po novem volilnem redu pa je razmerje mandatov pri istem številu oddanih glasov sledeče:

Jugoslovanska zajednica	8
Zveza delovnj. ljudstva	35
Bernotovi socialisti	1
Demokrati	5

Skupaj 49

Kaj bi imeli klerikalci sedaj najraje?

Soditi po pisavi klerikalnih listov bi bilo klerikalcem silno ljubo, če bi bil novo izvojeni občinski zastop ljubljanski razpuščen. »Slovenec« v vsaki številki namigava, da bi se to prav lahko storilo. »Slovenec« slepomiši, da se bo »J. Z.« pritožila in da bo občinski svet razpuščen. »Slovenec« se je obrnil na napačno adresu. V »J. Z.« ni politikov Zerjavovega kova, ki bi spuščali vodo na klerikalni mlin. »J. Z.« ne bo protestirala proti volitvam. Mi, narodni socialisti izjavljamo, da se bomo uprli vsaki razpustitvi kot en mož, že iz stališča, ker smo proti vsakemu nasilju. Razpust občinskega sveta bi bil pa tudi kaj komoden za klerikalce. Vem, da je »zmag« zmešala klerikalcem vse štrene. Toda sedaj so v vodi, naj plavajo. Mi se veselimo, da moremo gledati imenitno igro, ki jo bodo igrali klerikalci. Isti ljudje, ki pišejo »Domoljuba« in hujskajo kmete, da morajo drago prodajati, isti ljudje bodo nastopali v občinskem svetu proti kmetom. Verjamejo, da bo to klerikalcem neljubo. Vsak hinavec se vjame v zanjko, ki si jo je nastavil sam.

Svetovni pregled.

Čehoslovaška.

Nemški »National-Verband« razbit, Nemški poslanci vseh strank v češkoslovaškem parlamentu so imeli svoj klub. Ta nemška zveza je delala v češkoslovaškem parlamentu neznosne kravale. Razbijali so proti vsemu, kar je napravila vlada, in odkrito so oznanjali, da je njihov namen razbiti češkoslovaško državo. Čehi so ves čas mirno gledali nemško divjanje. Sedaj pa, ko nekateri treznejši Nemci vidijo, kaka sreča je zanje, da so v češkoslovaški državi, ker bi jim sicer šlo tako slabo, kakor gre Nemcem v Nemčiji in Avstriji, so se naveličali te brezplodne nemškonacionalne gonje. Tako so izstopile nemška agrarna, nemška kršč. soc., nemška soc. dem. in nemška demokratska stranka iz zveze ter so pustile nemške nacionalce same. Ta dogodek ima velik pomen za češkoslovaško državo, ker hočejo imenovane stranke sodelovati pri urejanju države. Le žele bi bilo, da bi prišlo na Češkoslovaškem do popolnega pomirjenja med Čehi in Nemci.

Pivo ceneje. Češkoslovaška vlada je ukazala pivovarjem in gostilničarjem, da morajo znižati pivo cene. Ako tega ukaza takoj ne izpolnijo, bo vlada sama odredila nove cene.

Italija.

Mussolini leze pred entento pod klop. Mussolini, laški ministrski predsednik in vrhovni komandant vseh fašistov, je vzel, kakor znano, usodo Italije v svoje roke in se pri tej priliki prav po laški navadi široko ustil, da bo ugnal tako, kakor je ugnal Italijane, tudi entento. Italija mora biti prva država. Kar bom hotel jaz, Mussolini, to morate hoteti tudi Francija in Anglija. Kakor je povedal laškimi poslancem, da so odvisni le od njegove milosti, tako nekako se je izrazil tudi napram Franciji in Angliji. Laški poslanci so ploskali Mussoliniju, ko jih je zaničeval, Anglija in Francija sta molčali in čakali na prvi trenutek, da se sestane z Mussolinijem. Prilika se jima je nudila kaj kmalu. V Lousanne v Švici se vrši te dni mirovna konferenca s Turčijo. Tam so se sestali zastopniki entente, balkanskih držav, Turčije in koncem preteklega tedna so prispeli tudi zastopniki Rusije. Seveda je porabil to priliko tudi Mussolini, da se sestane s Francozi in Angleži. V mestecu Territet so se sestali Mussolini, francoski ministrski predsednik Poincare in angleški minister lord Curzon. Črez tri dni je Mussolini odpotoval. Po njegovem odhodu ni bilo družbe, ki bi se ne

smejala temu laškemu komedijantu. Vse je čakalo na Mussolinija kot na nekoga novodobnega nadčloveka. Saj se je res postavil pred Poincarejem in lord Curzonom v posituro ter je menda, kakor poročajo listi, govoril z njima, kakor s svojimi laškimi poslanci. Italija bo igrala sedaj prvo vlogo in bo rešila vse dosedaj nerešene evropske probleme. On, Mussolini, bo varoval z železno roko pravice Italije, on bo postavil Italijo tako visoko, da se ji bo spoštljivo klanjal cel svet. Kaj sta odgovorila na to čenčanje Curzon in Poincare, ni znano. Znano je samo, da jo je Mussolini črez tri dni lepo tiho in neopaženo popihal proti večnemu Rimu in da ga je spremljal porogljiv posmeh vseh zbranih diplomatov.

To je bila ena blamaža. Drugo je doživel takoj, ko je prispel v Rim. V ministrskem svetu je govoril o umoru ministrstva na Grškem in izrekel sledeče besede: Medtem ko sta Italija in Anglija postopali v enakem smislu, je delala Francija drugače. Kakor hitro je slišal o tem govoru francoski poslanik v Rimu, se je podal takoj k Mussoliniju in mu naročil, da mora svojo izjavo takoj preklicati. In v resnici so prinesli laški listi drugi dan vladno izjavo, da je bil Mussolinijev govor prejšnji dan pravilno natisnjen ter da Mussolini seveda ni tako govoril. Da, da ponosni Mussolini je zlezel pred entento hitro pod klop. In svet, ki je mislil, da je Mussolini drugi Napoleon, se je sedaj prepričal, da zna dresirati samo Italijane. S tem je podan tudi dokaz, da je signor Mussolini čisto navaden človek in da ni nič velikega na njem.

Črni oblaki.

Razne konference in drugi važni dogodki, ki si hitro slede potisnejo navadno najvažnejša svetovna vprašanja trenutno v kot. Kar naenkrat pa izbruhne to vprašanje zopet z vso silo na dan in ogroža svetovni mir. O nemških reparacijah, o plačevanju vojne odškodnine smo že čezčas obširneje razpravljali. Še danes je to vprašanje na isti točki, kjer se je nahajalo pred 3 leti. Nemčija pravi še vedno, da bi rada plačala, toda pri najboljši volji ne more, ententa zopet, da bi Nemčija lahko plačala in da tudi mora plačati. Vse, kar trdi Nemčija je laž in zavlačevanje.

Čas hiti, toda to vprašanje se ne gane. Francija potrebuje krvavo denarja, potrebuje ga vsak dan bolj; ona računa z vojno odškodnino, toda te ni od nikoder. Mussolini hoče ozdraviti laško gospodarstvo, napraviti hoče v laških državnih financah red, toda v to svrhu potrebuje pred vsem denarja, ki bi ga ji morala plačati Nemčija kot vojno odškodnino. Nemčija pa ne plača fیکا. Od nje se ne dobi nič drugega, kakor vedno en in isti odgovor: radi bi plačala, toda ne morem, ne morem pri najboljši volji.

Pretekli teden se je vršila v Parizu važna konferenca, ki se je bavila z velevažnim vprašanjem vojne odškodnine. Francija ne more več dolgo čakati, ali naj gre sama v nič ali pa naj si vzame odškodnino sama. In na omenjeni pariški konferenci se je razpravljalo o tem, kaj naj ukrene Francija, da dobi svojo vojno odškodnino. Med drugim se je tudi razmotrivalo, če bi ne kazalo zasesti takozvanega ruskega ozemlja, najbolj industrijski del Nemčije. Po poročilih nemških listov je bilo to menda tudi sklenjeno. Italija odobrava ta korak, kajti tudi ona misli pri tej priliki kaj iztisniti iz Nemčije. Le Anglija je za sedaj proti tej nameri, dokler pa se bo protivila Anglija, bo zadeva vojne odškodnine ostala nerešena.

Toda nastane vprašanje, kako dolgo moreta čakati Francija in Italija. Obe ma teče že danes voda v grlo, vendar od Nemčije ne bo mogoče nič dobiti. Mora priti trenutek, in ta trenutek je blizu, ko bo rekla Francija: sedaj ne morem več čakati. Ali poginem sama ali pa napadem Nemčijo in jo z vso močjo pritisnem, da plača, ali pa si vzamem sama, kar mislim, da mi je treba. Ko se bo to zgodilo, se mogoče prevrže že cela Evropa. V tem slučaju bi sigurno nastopile še resnejše razmere kot so vladale za časa svetovne vojne.

Amerika.

Novi parlament. Poročali smo že, da so se vršile pretekli mesec volitve v ameriški parlament. Sedaj prihajajo prva večja ameriška poroči-

la o teh volitvah. Kljub temu, da se je Amerika udeležila evropske vojne, da je ona odločila zmago, da je imela veliko besedo tudi pri sklepanju miru in da danes celi svet čaka, kaj bo Amerika napravila, se ameriške volitve niso vsrile v znamenju svetovne politike. Radi tega tudi ni mogoče nič sklepati, kaka bo prihodnja ameriška politika napram Evropi. Pač nekaj bi se dalo ugotoviti. Amerikanci stoje na stališču, da naj se evropski norci, katerim očividno ni več pomoči, sami pobujajo.

Volitve pa tudi za zunanji svet niso prinesle nič pomenjivega. Značino je samo to, da so prisle na površje nove politične osebe. Stari merodajni politiki, so aji pri volitvah podlegli, ali pa se bodo morali umakniti drugim, mlajšim, bolj živim in vročekrvnim politikom. Predvsem pa smatrajo Amerikanci izid volitve v parlament za nekako predizkusno za volitve predsednika ameriških držav, ki se bodo vsrile črez dve leti. Dosedanji predsednik spada k republikanski stranki, ker pa je republikanska stranka izšla iz sedanjih volitev dokaj ostabljena, je povsem mogoče, da bo prihodnji predsednik izvoljen iz vrst demokratske stranke. Radi tega mislijo republikanci na reorganizacijo svoje stranke, oz. na ustanovitev popolnoma nove stranke, da bi bila tako bolj pripravljena pri volitvah predsednika l. 1924.

Letošnji kongres III. internacionale.

Letošnji četrti kongres III. internacionale je potekel čisto tiho in mirno. Brez hrupa in vrišča so se zbrali komunisti celega sveta v Moskvi. Zastopnikov iz tujih držav je bilo veliko manj, kakor druga leta in poročila, ki so jih podali delegati iz tujih držav niso bila razveseljiva. Komunistem nazaduje, občutno nazaduje povsod. Kake upe so stavili komunisti samo na Anglijo in Nemčijo! No, in danes po 4 letih morajo z žalostjo konstatirati, da na Angleškem sploh ni več komunistov, v Nemčiji pa jih je sleherni dan manj. Ljeningov govor ni bil nič drugega, kakor opravičevanje ruske komunistične politike. Upejali so zopet kapitalizem in Ljening je rekel, da so to morali storiti, ker bi drugače Rusija poginila in uspehi revolucije bi bili izgubljeni. Lepa revolucija, ki zopet upeljuje to, kar je uničila! Nadalje se je Ljening bridko pritožil, da škodujejo ruskemu boljševizmu najbolj tisti, ki so prišli v Rusijo, da si ogledajo razmere, ker ti ljudje potem povedo celemu svetu, da je vpostavljen že ravno isti kapitalistični red, ki vlada v drugih državah. Menda veliko škoduje ruskim boljševikom, da se delavci trumoma odvrtaajo od komunizma. To bi se ne smelo dogajati, kajti delavci bi morali verovati v komunizem ne glede na to, kaj jim prinese. Vidi se pa, da hočejo imeti delavci boljše življenje, to pa ni smoter komunizma. Smoter komunizma je svetovna revolucija. Kaj potem pride, po tem se ne sme povpraševati. Ali je čudno, da se inteligentni delavci, kakor so Nemci in Angleži, odvrtaajo od komunizma? Torej po Ljeningovem mnenju je glavno, da se vse razbije. Da bodo delavci potem stradali in gladu umirali kar v milijonih, kakor se godi to sedaj na Rusiji, je postranska stvar in ne pride v poštev. V grobovih bodo imeli vsi vsega enako veliko. — — —

Tak je torej najnovejši komunizem.

Silno preglavico dela Rusom tudi delovanje Turkov. Zvezali so se ž njimi, jim dali vse, kar so imeli in sedaj, ko so jih posadili na konja, sedaj pa preganjajo ti nehvaležni Turki na vso moč komuniste. Tako komunistov še nihče ni preganjal, kakor delajo to ravno njihovi zavezniški Turki. Turški komunisti so se namreč pritožili, da jih turška vlada enostavno lovi in obeša. Kongres je poslal turški vladi svarilo, da naj pomisli, kaj dela, kajti edina sila, ki podpira Turčijo so vendar komunisti. Pa menda Turki bore malo pomišljajo.

Tedenske novice.

Somišljeniki, naročniki! Ne pozabite priporočati »Novo Pravdo« onim našim somišljenikom, ki še niso naročniki.

Z božično številko začnemo priobčevati Zgodovino velike francoske revolucije

in vsem našim somišljenikom bo žal, če ne

bodo čitali teh znamenitih zgodovinskih dogodkov. Da ne bo prepozno, jih opozorite pravočasno na »Novo Pravdo«.

Kdor se naroči že sedaj za 1. januar 1923 na »Novo Pravdo«, dobi bogato božično številko brezplačno.

Ljubljanske porotne obravnave.

V pondeljek so se pričele porotne razprave, ki bodo trajale le nekaj dni.

Kot prva sta se zagovarjala Andrej Vovnik iz Potoč, ki je 18. septembra t. l. zabol v Tupaličah Franca Kerna v srce, in pa Ivan Sljivič, ki je 29. julija t. l. s steklenico za pivo tako poškodoval Matijo Trgovčiča na glavi, da je v bolnici umrl. Prvi je bil obsojen radi uboja na 2 leti težke ječe, drugi radi prekoračenja silobrana na 8 mescev zapora.

V torek je stal pred porotniki Anton Čuden iz Dragomera, ki je v letu 1920 ropal v družini štirih enakih bratcev po Planini, Brezju, Zaklancu in Lesnem vrhu. Štiri ptiče so kmalu vjeli ter jih spravili za 20 let na varno, Čuden pa jo je popihal pravočasno preko meje. Letos v marcu se je vrnil in takoj ukradel Jožetu Kavčiču v Dragomerju par konj ter jih prodal. Pri tem ga je dosegla roka pravice, porotniki pa so ga »zašili« v torek za 20 let.

I. nagrado in zlato kolajno je dobila tvrdka Dragotin Roglič, tovarna čevljev, za izdelke, ki jih je razstavila na letošnji pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru. To je lep uspeh tvrdke, ki je posebno v strapacnih čevljih prvovrstna. Opozarjamo na stalen inserat v našem listu ter tvrdko toplo priporočamo našim čitateljem.

Peklenski stroj, napolnjen z ekrazitom je postavil nekdo l. t. m. v redakcijo novosadskega lista »Deli Bačka«. Eksploziral je o polnoči in povzročil k sreči le veliko materialno škodo. Zločinca iščejo v madžarskih špijonih.

Da bi zmrazil, je pustila v gozdu pri Malenicah neka Nemka svojega otroka, potem pa pravila vaščanom, da ji je po poti umrl. Milo jokajoče dete, vse prezeblo je k sreči našel neki železničar ter ga prinesel v vas. Zverinsko mater so prijeli.

Radi ljubosumnosti je ustrelil Josip Schwam, načelnik postaje Ladmirevcu v Slavoniji svojo ženo z vojaško puško.

V postelji je zgorel čevljar Stelcer v Osjeku. Prišel je vinjen domov ter se vlegel z gorečo cigareto v posteljo, ki se je vnela na cigareti. Nesrečneža so našli mrtvega z groznimi opeklinami.

Samomor po poroki. V Trsteniku pri Kruševcu je poročil posestnik Kovič revno toda izredno lepo dekle. Takoj, ko je minilo ženitovanje in je šel ženin spremit svoje goste, se je nevesta zaprla v sobo in ustrelila. Vzrok ni še znan.

Obesil se je v Zidanem mostu 23 letni Robert Weitzl.

Gospodarstvo.

Koliko je vredna naša krona?

	Ta teden	Prejšnji teden
1 švicarski frank stane	54.40 K	51.80 K
1 francoski frank stane	19.90 »	18.94 »
1 laška lira stane	14.26 »	13.— »
1 češka krona stane	9.— »	8.70 »
1 nemška marka stane	0.04 »	0.04 »
1 poljska marka stane	0.02 »	0.02 »
100 avstrijskih kron stane	0.45 »	0.47 »
1 ogrska krona stane	0.12 »	0.12 »
1 romunski lej stane	2.02 »	1.84 »
1 dolar stane	286.— »	266.— »
1 angleški funt stane	1296.— »	1210.— »

Razpredelnico čitajte tako: Ako hočete n. pr. kupiti 1 francoski frank, morate dati ta teden zanj 19.90 jugosl. kron.

Kakor je iz razpredelnice razvidno, je vrednost naše krone ta teden zopet znatno padla. Vrednost naše krone, kakor tudi denarja drugih držav se meri vedno po vrednosti švicarskega franka in ameriškega dolarja. Švicarski frank in dolar imata vedno enako vrednost, spreminjajo se napram njima le vrednosti drugih valut.

1 švicarski frank je stal prejšnji teden 51.80 K, ta teden stane že 54.40 jugosl. K, pred 14 dnevi pa je stal 45 jugosl. kron. 1 dolar je stal pred 14 dnevi 244 kron, pred enim tednom 266 kron in ta teden stane že 286 kron. Naša krona je padla torej napram švicarskemu franku v 14 dneh skoraj za 10 kron, napram dolarja pa za 42 kron. Neverjetno dobro se je popravila laška lira; tudi francoski frank, ki je pred dvema tednoma padal strahovito hitro se je zopet popravil.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Dragotin Kosem, Ljubljana.

Fran Pogačnik
Ljubljana, Dunajska cesta 36
Žito, moka, semena,
deželni pridelki.

Ljubljanska kartonažna tovarna
J. BONAČ-sin
v Ljubljani
izdeluje vsakovrstne kartonažne in papirne embalaže za lekarne, kemične tovarne, špecerijske, kolonijalne, modne in toaletne trgovine, slaščičarne itd.
Brzjav: Bonač, Ljubljana. Telefona interurban št. 907.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić & drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica 20
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

JOSIP JUG
LJUBLJANA, Rimska c. 16
PLESKAR in LIČAR za stavbe in pohištvo
se priporoča st. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cene zmerne.
Za vsa izvršena dela jamči dve leti.

A. LEČNIK
juvelir in urar.
CELJE Glavni trg 4.

IVAN JELAČIN, Ljubljana
Uvoz kolonijalne in špecerijske robe
Trdka ustanovljena leta 1888.
Solidna in točna postrežba.

M. Kuštrin
Ljubljana.
Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilске pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne „Walter Martiny“. Na razpolago je hidravlična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.
Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2. Telefon št. 588. Brzjavi: Kuštrin Ljubljana.
Podružnice:
Ljubljana, Dunajska cesta 20. Telefon št. 470
Maribor, Jurčičeva ulica 9. Telefon št. 133
Beograd, Knez Mihajlova ulica št. 3.

SANKE! SMUČI!
Tovarna
Stane Vidmar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 75
Telovadne, športne in igralne potrebščine. — Železne konstrukcije, transportne naprave i. t. d.

JADRANSKA BANKA, BEOGRAD

Delniška glavica: Din 60,000.000.—
Rezerva: . . . . Din 30,000.000.—

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb

Amerikanski oddelek.
Naslov za brzjave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:
JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser STATE BANK, Cortlandt Street 82. New-York City.
BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani registrov. zadruga z omejeno zavezo
Marijin trg 8 ob Ljublanci — Podružnica v Murški Soboti
obrestuje hranilne vloge na knjižice po 5 1/2% čistih, brez odbitka rentnega in invalidskega davka.
Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi višje po dogovoru.
Telefon št. 54. Čekovni račun št. 11.323.

NARODNI IZDELKI
so najcenejša in primerna darila za deca in odrasle
M. TIČAR, Ljubljana.

Na drobno ➔ **ČEVLJI** ➔ Na debelo
Aleksander Oblat centrala Sv. Petra cesta 18 in 20
Podružnica: NOVI-SAD, Wilsonov trg št. 2.

Primerna darila za Božič so tudi **čevlji**
kateri se dobijo v vseh velikostih in raznih oblikah po znatno nižanjih cenah od priproste do najfinejše izpeljave pri trdki
ANT. KRISPER
Mestni trg 23 (nasproti rotovžu)

In sicer otroški od Din 25- naprej
ženski od Din 100- naprej
moški od Din 140- naprej
Hišni čevlji in gamaše razne kakovosti po nižanjih cenah.

Zimska sezija!
Velike množine zimskega blaga ravno kar došle.
A. & E. Skabernè Ljubljana
Metni trg 10.

Pozor! Najcenejše božične in novoletne razglednice. - Božični okraski. - Božične svečice na debelo **Ivan Bahovec** Ljubljana Sv. Jakoba trg 7. - Papir, galanterija, pisarniške potrebščine.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
ALOJZIJ LENČEK
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Solidna postrežba. Zmerne cene.

I. JAX & SIN
Ljubljana, Gosposvetska cesta
priporoča svojo bogato zalogo:
Pisalni stroji „Adler“
Šivalnih strojev za rodbino in obrt.
Vozna kolesa
Styria, Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad)
Centri zastoni in franko.

Modna trgovina
A. Šinković nasl. **K. Soss**
Ljubljana Mestni trg št. 19.
Perilo za dame in gospode.
Svila in modni nakit.
Cene zelo zmerne.

I. KNEZ, Ljubljana
Gosposvetska cesta št. 3
trgovina z žitom, deželni pridelki in moko. Zaloga istrskega in hrvaškega črnega in rudečega brinja.

Za vsa pleskarska dela, lakiranje vozniških koles v ognju in lakiranje avtomobilov se priporoča
Tone Malgaj
Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 6.

Drva, premog, sadje, krompir, žito, seno in slamo ter druge deželne pridelke kupuje in prodaja
Andrej Oset
Maribor
Aleksandrova cesta številka 57.
Telefon št. 88.

ZALOGA ČEVLJEV LASTNEGA IZDELKA: **DRAGOTIN ROGLIČ** MARIBOR, KOROŠKA CESTA 19 I. nagrada in zlata kolajna obrtne razstave, Maribor 1922. **„KARO“** VARSTVENA ZNAMKA

Delniška glavica: **K 60,000.000.—** TRGOVSKA BANKA Rezervni zalogi: **Okrog K 10,500.000.—**
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1. Telefoni št. 146, 468
Brzjave: TRGOVSKA
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Maribor. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

O. Bernatović trgovina
Ljubljana Mestni trg 5.